
کیفیت حسابرسی در ایران
(با رویکرد جامعه حسابداران رسمی)

تدوین:
حمیدرضا بیژن نیا

www.ketab.ir

سرشناسه	بیژن نیا، حمیدرضا ، ۱۳۷۵ -
عنوان و نام پدیدآور	کیفیت حسابرسی در ایران (با رویکرد جامعه حسابداران رسمی)/تدوین حمید رضا بیژن نیا ؛ ویراستار موسسه پژوهشی فروزندگان راه دانش آریا "فردا" (راجله عزیزى).
مشخصات نشر	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۳۰۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۷۴۴-۰ : ۸۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۳۰۶ - ۳۰۳].
موضوع	حسابرسی — ایران — کنترل کیفی
موضوع	Auditing -- Iran -- Quality control
موضوع	حسابرسی — ایران
موضوع	Auditing -- Iran
رده بندی کنگره	HF ۵۶۵۵
رده بندی دیویی	۶۵۱
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۶۱۳۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا

کیفیت حسابرسی در ایران (با رویکرد جامعه حسابداران رسمی)

■ ناشر: صالحیان

■ ویراستار: موسسه پژوهشی فروزندگان راه دانش آریا "فردا" (راجله عزیزى)

■ قیمت ۸۰,۰۰۰ تومان

■ طراح جلد: سمیرا صفاری

■ سال و نوبت چاپ: ۱۴۰۰-اول

■ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۷۴۴-۰

آدرس: تهران. میدان انقلاب. ابتدای کارگر جنوبی. خیابان شهدای ژاندارمری. پلاک ۱۲۷ واحد ۳

تلفن: ۰۹۱۹۰۹۱۰۱۴۲-۶۶۹۷۹۳۰۰

سایت انتشارات: www.pubsalehiyan.ir

حق چاپ جهت ناشر ومولف محفوظ می باشد

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۲۳	 مقدمه
	بخش ۱: تعریف حسابرسی ۱۷
۱۸	 کلیات حسابرسی
۱۸	 فلسفه و جایگاه حسابرسی
۱۸	 انواع حسابرسی
۲۳	 وظیفه حسابرس خارجی
۲۳	 تحول هدف‌های حسابرسی
۲۴	 نقش اصلی حرفه حسابرسی
۲۴	 انواع حسابرسی
۲۵	 اهداف حسابرسی
۲۵	 حسابرسی مدیریت
۲۶	 حسابرسی از نظر دلیل ارجاع کار
۲۶	 حسابرسی از نظر ماهیت رسیدگی
۲۷	 انواع حسابرسیان
۲۷	 حسابرس مستقل
۲۷	 بازرس قانونی
۳۱	 محصول نهائی (گزارش حسابرس)
۳۱	 انواع گزارشات
۳۳	 بررسی اجمالی فرایند حسابرسی
۳۵	 تاریخچه حسابرسی
۳۶	 فلسفه وجودی حسابرس
۳۷	 فواید وجود حسابرس
۴۳	 چرا حسابرسی

۴۳	نیاز شرکت به حسابرسی
۴۳	بررسی نیاز به حسابرسی شرکت باتوجه به بزرگ یا کوچک بودن کسب و کار
۴۴	با اهمیت بودن حسابرسی شرکت
۴۴	مزایای حسابرسی شرکت
۴۵	روند آماده سازی برای استفاده بهتر از خدمات حسابرس مالی
۴۶	اهمیت حسابرسی منظم
۴۹	نقش عام اجتماعی رسیدگی و حسابرسی
۴۹	نقش خاص اجتماعی حسابرسی
۵۰	بزرگان حسابرسی
۵۰	دکتر فضل الله اکبری
۵۵	استاد اسمعیل عرفان
۶۴	استاد حسن سجادی نژاد
۶۸	دکتر عزیز نبوی
۷۰	استانداردهای حسابرسی
۷۱	دامنه کاربرد
۷۲	حسابرسی صورتهای مالی
۷۳	تاریخ اجرا
۷۳	اهداف کلی حسابرسی
۷۴	تعاریف
۷۷	الزامات
۷۷	الزامات اخلاقی حرفهای مربوط به حسابرسی صورتهای مالی
۷۷	تردید حرفه ای
۷۷	قضایوت حرفه ای
۷۷	شواهد حسابرسی کافی و مناسب و خطر حسابرسی
۷۸	انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی
۷۸	رعایت استانداردهای حسابرسی مربوط به کار حسابرسی
۷۸	اهداف تبیین شده در استانداردهای حسابرسی
۷۸	رعایت الزامات مربوط
۷۹	عدم دستیابی به یک هدف

بخش ۲: انواع حسابرسی ۸۱

۸۲	حسابرس مستقل و وظایف حسابرس مستقل و نتیجه کار حسابرسی مستقل
----	---

۸۲	 حسابرس مستقل
۸۲	 ضرورت وجود حسابرس مستقل
۸۳	 اهمیت حسابرسی مستقل
۸۴	 تاریخچه حرفه حسابرسی مستقل
۸۴	 در سایر کشورها
۸۶	 در ایران
۸۷	 حسابداری رسمی
۹۰	 موسسات حسابرسی
۹۰	 سازمان و مدیریت موسسات حسابرسی
۹۰	 وظایف و مسئولیت‌های سرپرستان
۹۳	 وظایف حسابرس مستقل
۹۴	 ضرورت استفاده از حسابرس مستقل
۹۴	 هدف از حسابرسی مستقل
۹۴	 نقش حسابرس مستقل
۹۴	 ویژگی‌های حسابرس مستقل
۹۵	 انواع حسابرس مستقل از نظر ماهیت
۹۶	 انواع حسابرس مستقل از نظر دلیل ارجاء کار حسابرسی به حسابرس مستقل
۹۷	 انواع حسابرس مستقل از نظر ماهیت رسیدگی
۹۸	 نتیجه کار حسابرس مستقل
۹۸	 انواع گزارش حسابرسی مستقل
۹۹	 حسابرس داخلی و وظایف حسابرس داخلی و نتیجه کار حسابرس داخلی
۹۹	 حسابرس داخلی
۱۰۱	 مهم ترین اهداف حسابرسی داخلی
۱۰۳	 کاربرد نرم افزارها در حسابرسی داخلی
۱۰۳	 وظایف حسابرس داخلی
۱۰۶	 نتیجه کار حسابرس داخلی
۱۰۷	 حسابرس عملیاتی و وظایف حسابرس عملیاتی و نتیجه کار حسابرس عملیاتی
۱۰۷	 حسابرس عملیاتی
۱۰۸	 اصول اخلاقی در حسابرسی عملیاتی
۱۰۹	 وظایف حسابرس عملیاتی
۱۱۸	 نتیجه کار حسابرس عملیاتی

۱۱۹.....مزایای حسابرسی عملیاتی

بخش ۳: بازرس قانونی و کمیته حسابرسی ۱۲۱

۱۲۲.....کلیات بازرس قانونی و وظایف بازرس قانونی

۱۲۲.....بازرس قانونی

۱۲۳.....وظایف بازرس شرکت

۱۲۴.....زمان مأموریت بازرس در شرکت

۱۲۵.....چگونگی انتخاب بازرس قانونی و تعداد آن‌ها

۱۲۷.....وظایف بازرس قانونی

۱۲۷.....شرایط انتخاب اشخاص به عنوان بازرس

۱۳۰.....وظایف بازرس قانونی در شرکت

۱۳۱.....انواع مسئولیت‌های بازرسان قانونی

۱۳۲.....کلیات کمیته حسابرسی

۱۳۲.....تعریف کمیته حسابرسی

۱۳۳.....پیدایش کمیته ی حسابرسی

۱۳۶.....اصول کمیته ی حسابرسی

۱۳۸.....کمیته ی حسابرسی در ایران

۱۳۸.....شایستگی و استقلال حسابرسان مستقل

۱۳۸.....ترکیب بندی کمیته حسابرسی

۱۳۹.....مسئولیت‌ها

بخش ۴: گزارش حسابرسی ۱۴۳

۱۴۴.....انواع گزارش حسابرسی

۱۴۴.....گزارش حسابرسی

۱۴۵.....انواع گزارش حسابرسی

۱۴۷.....بندهای گزارش حسابرسی

۱۴۸.....نحوه چیدمان گزارش حسابرسی

۱۴۹.....چند نمونه گزارش حسابرسی

۱۵۰.....سوالات متداول در مورد گزارش حسابرسی

۱۵۱.....استاندارد گزارش حسابرسی و مفاهیم گزارشگری و استفاده کنندگان

۱۵۱.....استاندارد گزارش حسابرسی

۱۵۸.....مفاهیم گزارشگری و استفاده کنندگان

مقدمه

کیفیت حسابرسی، یکی از موضوعات با اهمیت در حوزه حسابرسی و بازار سرمایه است. به منظور شناخت مفاهیم و ابعاد مختلف کیفیت حسابرسی، مطالعات گوناگونی توسط محققان انجام شده است تا رابطه بین کیفیت حسابرسی و متغیرهای دیگر کشف شود. به هر حال، از آن جا که کیفیت حسابرسی در عمل به سختی قابل مشاهده است، تحقیقات در این زمینه همواره با مشکلات زیادی روبرو بوده است. به رغم توجهات گسترده‌ای در پانزده سال اخیر به کیفیت سود، لیکن هنوز ماهیت نظری و ارتباط آن با کیفیت گزارشگری مالی به خوبی درک نگردیده است. همچنین اجماع نظر برای تعیین بهترین متغیر جانشین برای اندازه‌گیری کیفیت سود و نیز رهنمودی بسامان در مورد مطلوبیت و مقایسه متغیر جانشین در مقابل سایر متغیرها وجود ندارد. اگر خدمات اطمینان بخشی حسابرسان را به عنوان کالای اقتصادی در نظر بگیریم آنگاه کیفیت حسابرسی به وسیله عرضه حسابرس و تقاضای صاحبکار تعیین می‌گردد که تحت تأثیر صلاحیت‌ها و انگیزه‌های آن دو قرار دارد. لذا تفاوت در صلاحیت‌ها و انگیزه‌های حسابرسان و صاحبکاران منجر به تفاوت در کیفیت حسابرسی می‌گردد (مرتضوی، ۱۴۰۰).

در بیشتر مطالعات انجام شده کیفیت حسابرسی به عنوان احتمال کشف و گزارش تخطی سیستم حسابداری صاحبکار توسط حسابرس تعریف گردیده است. این تعریف در حالی در بسیاری از تحقیقات مورد استفاده قرار گرفته است که تصویری صفویک از فرآیند حسابرسی ارائه می‌دهد و نقش حسابرسان را تنها به کشف موارد تخطی از قوانین و استانداردها محدود می‌کند. این در حالی است که از حسابرسان انتظار می‌رود نه تنها به

بررسی روی ههای حسابداری صاحبکار و رعایت استانداردها پرداخته، بلکه به بررسی منصفانه بودن صور تهای مالی صاحبکار در انعکاس شرایط اقتصادی شرکت نیز توجه داشته باشند (کثیری و صبری، ۱۳۹۸).

کیفیت حسابرسی، اعتبار بیشتری به کیفیت گزارشگری مالی می‌بخشد، این در حالی است که یکفیت گزارشگری مالی، تابعی از سیستم گزارشگری مالی و ویژگی‌های ذاتی شرکت مورد رسیدگی می‌باشد. سیستم گزارشگری مالی شامل کنترل‌های داخلی می‌باشد که شرایط اقتصادی شرکت را از طریق گزارش‌های مالی ترسیم می‌کنند. ویژگی‌های ذاتی شرکت نیز به وسیله زیربنای اقتصادی شرکت به تصویر کشیده می‌شود که در فرآیند خلق بازده شرکت مؤثر است سیستم گزارشگری مالی و ویژگی‌های ذاتی شرکت بر میزان منصفانه بودن گزارش‌های مالی در انعکاس شرایط اقتصادی شرکت مؤثر می‌باشد.

از طرفی نتیجه رویدادهای ناشی از بحران مالی جهانی و سایر رویدادهای آشفته‌ساز در اقتصاد بین‌المللی که در طول یک دهه گذشته رخ داده است منجر به بروز انتقاداتی از طرف انجمن‌های برجسته حرفه حسابرسی در خصوص موضوع اهمیت گزارشگری مالی معتبر و با کیفیت بالا شده است. آنها همچنین توجه به نقش و اهمیت کیفیت خدمات حسابرسی را با نگاهی جدید و نو گرایانه باردیگر مطرح کرده‌اند و در زمینه گزارشگری مالی کیفیت آن را منوط به دستیابی به کیفیت گزارشگری مالی و فرآیند حسابرسی می‌دانند و به طور کلی درستی و صحت هر یک از چرخه‌های یاد شده به عنوان یکی از عوامل زنجیره تامین گزارشگری مالی را مطرح کردند (مرتضوی، ۱۴۰۰).

با توجه به اهمیت بحث در کتاب حاضر کیفیت حسابرسی در ایران (با رویکرد جامعه حسابداران رسمی) در هشت بخش مورد بررسی قرار گرفت.